

På denne baggrund foreslås en udvidelse af barselorloven, så den samlede længde bliver på 36 uger. Forslaget indebærer, at moderen fortsat har ret til de første 14 uger – de næste 10 uger kan udnyttes af enten faderen eller moderen, mens muligheden for de sidste 12 uger forbeholdes faderen. Denne ændring medfører, at faderens barselorlov ikke behøver at falde sammen med den periode, hvor barnet udelukkende ammes, dvs. de første 5–6 måneder. Forslagsstillerne mener, at fædre dermed i større omfang end hidtil vil tage barselorlov. Det vil være hensigtsmæssigt både af hensyn til moderen, barnet og den samlede familie.

En forudsætning for, at faderen reelt har mulighed for at tage barselorlov, er, at han er berettiget til dagpenge. På den baggrund finder forslagsstillerne at de nugældende regler, hvorefter begge forældre skal være dagpengeberettigede for at faderen kan opnå dagpengeret, er uheldig. Hermed udelukkes f.eks. fædre til børn, hvis mor er under uddannelse.

For mange forældre er pasning af syge børn et stort problem. Der har i den forbindelse længe været foreslået indførelse af en eller anden form for omsorgslov for forældrene. Det fremgår f.eks. af betænkningen om barselorlov fra 1978, som blev afgivet af et af Ligestillingsrådet og Børnekommissionen nedsat fællesudvalg. I Børnekommissionens endelige betænkning fra 1981 er et tilsvarende forslag også med. I rapporten fra udvalget om børns dagligdag – det såkaldte Kirsten Lee-udvalg – er problemstillingen også behandlet. Udvalget finder, »at børnenes behov tilsiger, at det skal være muligt for forældre at benytte et antal »omsorgsdage«. Omsorgsdage tænkes anvendt, når børnene er syge, men bør også kunne anvendes, når barnet f.eks. skal optages i institution, starte i skolen og lignende.« SF er enig i denne holdning. Derfor foreslås det, at alle forældre til børn under 12 år får ret til dagpenge i indtil 10 dage om året i forbindelse med varetagelse af barnets omsorg. Dette skal f.eks. kunne udnyttes ved deltagelse i læge- og tandlægebesøg med barnet, ved barnets start i daginstitution og skole samt ved de forskellige arrangementer, som daginstitutioner og skoler i øvrigt tager initiativ til for at fremme forældresamarbejdet. Disse 10 dage omfatter ikke barnets første sygedag. Mere end 80 pct. af de eksisterende overenskomster har regler om ret til betalt frihed ved barnets første sygedag, og med dette forslag udvides dette til at omfatte alle lønmodtagere. For enlige forsørgere fastsættes regler for overførsel af den samlede omsorgslov til den af forældrene, hvor barnet bor.

Forslagsstillerne mener principielt, at der bør være fuld løn under barselorlov og i forbindelse med en omsorgslov. Forslagsstillerne anser det for ureali-

stisk at samle flertal for dette i øjeblikket. Men det skal understreges, at forslagsstillerne mener, at løntabet i forbindelse med barselorlov og en omsorgslov udgør et alvorligt problem, der ofte umuliggør forældres udnyttelse af sådanne ordninger.

Forslaget indeholder endvidere mindre ændringer, der betyder, at faderens omsorgslov på 2 uger efter barnets fødsel eller modtagelse i hjemmet kan lægges på et andet tidspunkt end i forbindelse med barnets modtagelse i hjemmet, at den dagpengeberettigede får mulighed for at deltage i fritidsundervisning i mindre omfang i barselorlovperioden, at reglerne om forlængelse af dagpengeretten ved barnets indlæggelse på hospital ændres, så der er ret til forlængelse med op til 3 måneder, hvis barnet indlægges inden for de foreslåede 36 uger, og at forældre, der får mere end et barn samtidig, får ret til forlænget barselorlov. I 1987 var der 625 fødsler med tvillinger, trillinger m.v.

Økonomiske konsekvenser

Til finansiering af de samlede ændringer foreslås arbejds giverperioden for betaling af sygedagpenge udvidet fra 1 uge til 3 uger.

Merudgifterne ved forlængelse af barselorloven er beregnet til ca. 98 mio. kr. årligt under forudsætning af en udnyttelsesprocent på 10 for faderen og en udnyttelsesperiode på gennemsnitlig 8 uger. – Begge dele er desværre højt sat.

Merudgifterne ved faderens selvstændige dagpengeret uafhængig af moderens dagpengeret, er beregnet til 59 mio. kr. årligt ved en udnyttelsesprocent for denne gruppe på 25 og en gennemsnitlig udnyttelsesperiode på 12 uger.

Merudgifterne ved indførelse af omsorgsloven er beregnet til 634 mio. kr. årligt ved en udnyttelse på 35 pct.

Forslaget vil i de første år give en samlet årlig udgift på 791 mio. kr. Udgiften finansieres ved en forlængelse af arbejds giverperioden for betaling af sygedagpenge, hvilket vil medføre en offentlig besparelse på 731 mio. kr.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1–4

Forslaget medfører, at arbejds giverperioden for betaling af sygedagpenge bliver udvidet fra 1 uge til 3 uger.

Den offentlige besparelse ved ændringen anvendes til de foreslåede forbedringer af barselorlovsordningen, indførelse af omsorgslov m.v., men i øvrigt er baggrunden for lovforslaget den kendsgerning, at